

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 16. 9. 2019

Število objav: 3

Tisk: 3

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 3

Tisk	Naslov	Naše brvi in mostovi		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 26	Površina: 772 cm ²
	Rubrika, Datum	Magazin; 16. 9. 2019		
Stran v zbirki: 4	Avtor	Mateja Panter		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	ARHITEKTURA Naše brvi in mostovi V studiu 3biri imajo za seboj kar nekaj zanimivih projektov načrtovanja mostov. / Mateja Panter »Prostor, kjer gradimo, čim manj spreminjamo, tako da ob najmanjšem vložku dela in porabljenega gradiva povzročamo tudi najmanjšo škodo v okolju.« Tako pravijo arhitekti			

Tisk	Naslov	SPALNA NASELJA SO NADOMESTILE UREJENE SOSESKE		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Večer - Kvadrati; 46.000, Slovenija	Stran: 6	Površina: 1.104 cm ²
	Rubrika, Datum	Priloga Kvadrati; 16. 9. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	Sanja Verovnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...NADOMESTILE UREJENE SOSESKE Podoba večstanovanjskih zgradb in hiš se z leti spreminja, z njo pa tudi zahteve in želje sodobnih kupcev. SANJA VEROVNIK V gradbeništvu se dogajajo spremembe. Večstanovanjske zgradbe so bolj razgibane in niso več tako arhitekturno toge, kot so bile nekoč. Okna postajajo vse večja, večajo...			

Tisk	Naslov	Odziv 2TDK na navedbe Sebastjana Jeretiča		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Reporter; 24.000, Slovenija	Stran: 62	Površina: 140 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 9. 2019		
Stran v zbirki: 8	Avtor	Martin Tomažin		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...postopek. Strokovna komisija naročnika je v okviru pregleda ponudb ponudnikov Kolektor CPG, d. o. o., Riko, d. o. o., in Pomgrad, d. d., ter ponudnikov Godina gradbeništvo in druge storitve, d. o. o., in Adriaplan, d. o. o., pri analizi cene obeh ponudnikov ugotovila, da ponudbeni ceni presegata naročnikova zagotovljena finančna...			

ARHITEKTURA

Naše brvi in mostovi

V studiu 3biro imajo za seboj kar nekaj zanimivih projektov načrtovanja mostov.

✂ **Mateja Panter**

»Prostor, kjer gradimo, čim manj spreminjamo, tako da ob najmanjšem vložku dela in porabljenega gradiva povzročamo tudi najmanjšo škodo v okolju.« Tako pravijo arhitekti v studiu 3biro, ki ga poznamo po projektih individualnih hiš in predvsem po mostovih. Biro so leta 2007 ustanovili prof. **Janez Koželj**, **Tina Rupar Kobe** in **Blaž Rupar**. Nekaj časa so bili trije, nato sta se jim pridružila partnerja, arhitekta **Maruša Jamnik** in **Črt Jaklič**.

Varčna arhitektura

V 3biro arhitekti se zavedajo, da nobena rešitev ni podana vnaprej in da je sleherni projekt originalen in enkraten, ker je rezultat upoštevanja danih pogojev, postavljenih zahtev, možnosti in omejitev. Janez Koželj: »Čim bolj so omejeni pogoji, toliko bolj inovativna naj bo rešitev. Objekt naj bo v svoji zasnovi čim manj opredeljen in nevtralen, da lahko zagotovi uporabniku različne možnosti uporabe skozi čas.«

Ta načela upoštevajo tako pri gradnji hiš kot pri gradnji mostov. Hiše načrtujejo tako, da uporabniku ponudijo bogastvo notranjih in zunanjih prostorov, ki omogočajo različne oblike bivanja v udobnem in privlačnem ambientu. Blaž Rupar dodaja: »Stavba naj bo zasnovana razumno, primerno postavljena, gospodarno zgrajena, energetska varčna in učinkovita. K varčni arhitekturi spada premišljena uporaba gradiv, načinov zidave in tehnologije.«

Skladnost z naravno krajino

Z dogovarjanjem prepričujejo naročnike o vrednotah trajnostne gradnje, kot so skladnost, zmernost in smotrnost v najrazličnejših oblikah. Prizadevajo si zagotoviti čim večjo individualnost objektov, vendar v pojavnosti, ki prispeva k urejenosti naselja in krajine. Veliko načrtujejo v lesu,

kar je izrazito tudi pri gradnji mostov. Načrtovanje mostov je še posebno zahtevno, saj sta premišljenost konstrukcije in oblika medsebojno neločljivo povezani, hkrati pa morata sovpadati s pogoji lokacije. Tina Rupar Kobe meni: »Z vsakim posegom v prostor na novo ovrednotimo okolico, se z njo uskladimo ali jo obogatimo tako, da upoštevamo krajevne značilnosti.«

V 3biro arhitekti imajo veliko izkušenj z gradnjo mostov in brvi, za njimi je že deset tovrstnih izvedenih projektov. Most čez Glinščico (izveden leta 2012.) je most za pešce, ki stoji na najbolj obiskanem delu priljubljenega sprehajališča Poti spominov in tovarštva v Ljubljani. Je del krajinske ureditve zelenega obroča, v katerem naj prevladujejo naravna gradiva in zelenje. V krajini učinkuje kot poudarjena točka in znamenje v prostoru. Izdelan je iz lepljenega macesnovega lesa v obliki, ki zagotavlja trdnost in trajnost konstrukcije, uporabnost ob različnih letnih časih in prepoznavno podobo. Posebnost mostu je streha, ki prispeva k trdnosti konstrukcije, jo ščiti pred vremenskimi vplivi in ponudi obiskovalcem zavetje pred soncem ali padavinami.

Leta 2015 so po njihovih načrtih postavili most, ki premošča Mali graben v Ljubljani. S svojo poudarjeno vzdolžno obliko most na relativno preprost način razrešuje probleme dostopnosti in prehodnosti tega območja. Uporaben je za pešce in kolesarje, saj ima speljan dostop na nivoju obeh terenov. Osrednji del mostu je privzdignjen z namenom, da bi se izognil stoletnim vodam in ob tem omogočil sprehajalcem neoviran prehod. Zaradi relativno velikega razpona (41 m) in s tem povezanih zahtev po trajnosti konstrukcije je ta ustrezno zaščiten pred vlago in soncem z leseno obleko v obliki macesnovega opaža.

Na Vrhovcih so načrtovali brv z značilno palično konstrukcijo iz trikotnih segmentov, ki je oblikovno prilagojena situaciji: omogoča enostaven dovoz vnaprej izdelanega mostu na samo lokacijo, hkrati pa upošteva obstoječa dominantna drevesa na levem bregu Gradaščice.

tu na lokacijo, hkrati pa upošteva obstoječa dominantna drevesa na levem bregu Gradaščice. Na konstrukcijo brvi iz lesenih nosilcev so pripete križne diagonale ograje, ki jo dopolnjuje nerjaveča jeklena mreža. Brv je skladna z naravno krajino in kljub majhnemu merilu skrbno koncipirana in oblikovana, v uporabi je od leta 2015.

S projektom tretje razvojne osi med Koroško in Belo krajino bo odprt tudi njihov avtocestni most, tokrat v armiranobetonski izvedbi – pri konstruiranju so sodelovali z inženirji biroja Pipenbaher. Razporeditev podpor poskuša v največji meri obvarovati občutljivo območje obeh bregov. Zasnova mostu upošteva tudi značilnosti in topografijo okoliške krajine, zato je asimetričen, kar mu daje dinamičen značaj. Mostu je dodana prednapeta konstrukcija brvi za pešce in kolesarje, ki je obešena vzporedno s cestnim mostom, a zaradi naročnikovih zahtev izvedena od njega ločeno. Med masivno konstrukcijo mostu in obešeno konstrukcijo brvi se bo vzpostavljala zanimiv dvogovor, ki ga bodo deležni uporabniki in pasanti. ✕

Čim bolj so omejeni pogoji, toliko bolj inovativna

naj bo rešitev. Objekt naj bo v svoji zasnovi čim manj opredeljen in nevtralen, da lahko zagotovi uporabniku različne možnosti uporabe skozi čas.

Janez Koželj
arhitekt in urbanist

Na Vrhovcih so načrtovali brv z značilno palično konstrukcijo iz trikotnih segmentov, ki je oblikovno prilagojena situaciji: omogoča enostaven dovoz vnaprej izdelanega mostu na samo lokacijo, hkrati pa upošteva obstoječa dominantna drevesa na levem bregu Gradaščice.

Brv na Vrhovcih, Ljubljana, 2015, 3biro arhitekti. Miran Kambič

Most čez Mali graben v Ljubljani, 2015, 3biro arhitekti. Miran Kambič

Most čez Glinščico, Ljubljana, 2012, 3biro arhitekti. Miran Kambič

SPALNA NASELJA SO NADOMESTILE UREJENE SOSESKE

Podoba večstanovanjskih zgradb in hiš se z leti spreminja, z njo pa tudi zahteve in želje sodobnih kupcev.

SANJA VEROVNIK

V **gradbeništvu** se dogajajo spremembe. Večstanovanjske zgradbe so bolj razgibane in niso več tako arhitekturno toge, kot so bile nekoč. Okna postajajo vse večja, večajo se tudi terase, zgradbe rastejo v urejenih sosekah, ki zagotavljajo dodatno vrednost k ugodnemu bivanju. Ali se je gradnja dejansko spremenila s tisto izpred nekaj desetletij, smo vprašali tudi nekatere mariborske gradbince, ki pravkar z novimi gradbenimi posegi spreminjajo

podobo nekaterih delov Maribora. **Primož Pinter**, direktor podjetja Primius gradnje, meni, da se gradnja stanovanjskih objektov spreminja le toliko, kolikor se spreminja zakonodaja na področju gradnje. "Zakonodaja predpisuje učinkovitejšo energetske učinkovitost. Spremembe so torej na področju debeline toplotne izolacije in oken. Nekaj več pozornosti je prav tako posvečene minimiziranju toplotnih mostov, čeprav je navedeno področje

povsem odvisno od vsakega posameznega investitorja, koliko časa posveti temu področju in koliko znanja ima na razpolago." Pinter dodaja, da obstajajo tudi drugačne tehnologije od klasičnih, saj klasične ne morejo ponuditi ničesar novega. "Prihodnost gradnje individualnih hiš v lastni režiji morda še vedno sloni na klasiki, prihodnost gradnje večstanovanjskih objektov pa pripada modernejšim tehnologijam. So hitreje, natančnejše,

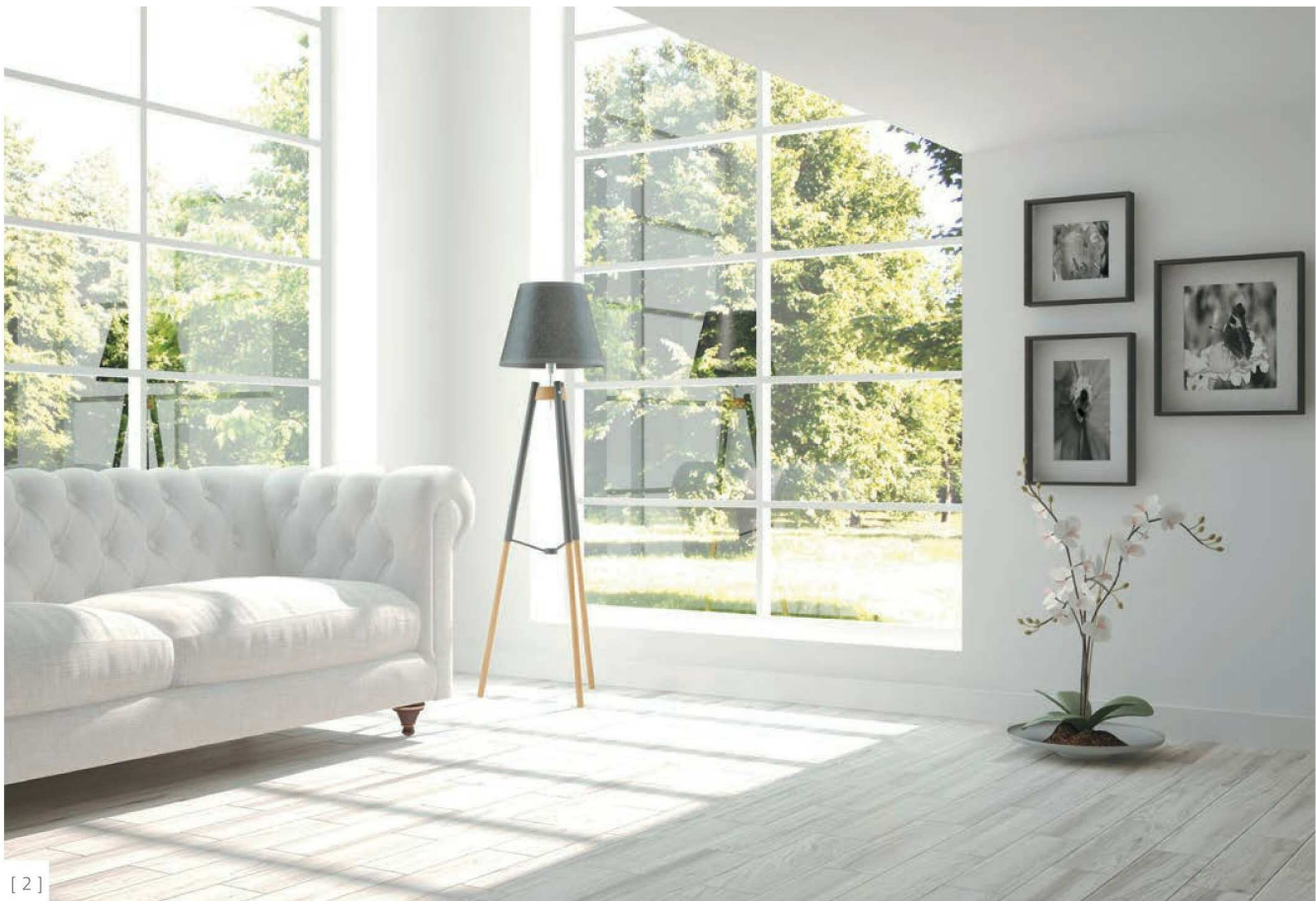

FOTO: SHUTTERSTOCK

[2]

[1] Ravna streha, velika okna in zelena ter urejena okolica - to danes predstavlja sodobno stanovanjsko sosesko.

[2] Želje po bivalnem ugodju so danes zelo visoko na lestvici dejavnikov, ki prispevajo odločilno vlogo pri nakupu in izbiri stanovanja.

kakovostnejše, mnogo bolj okolju prijazne," sklene Primož Pinter.

Spremenjen pristop h gradnji

Melita Petelin iz Gradbeništva Petelin in Inter nepremičnin poudari, da sodobna gradnja ponuja visok nivo bivanja. "Novogradnje so večinoma grajene kot nizkoenergijske stavbe s toplotno črpalko kot virom ogrevanja in prezračevanjem z rekuperacijo. Zunanje stavbno pohištvo mora imeti karakteristike, ki jih zahteva Eko sklad. Toplotni ovoj stavbe ne sme biti prekinjen in ne sme imeti toplotnih mostov," našteva Petelinova. **Blaž Kosi** iz podjetja K-ing meni, da sami tehnološki procesi

gradnje večstanovanjskih zgradb in naselij hiš niso doživeli drastičnega preporoda v zadnjih nekaj letih. "Se pa je spremenil pristop h gradnji. Prepletajo se trije dejavniki: potrebe stanovalcev, arhitekturna zasnova objektov ter tehnološka naprednost in energijska varčnost. Glede potreb kupcev bi lahko dejali, da gre za kombinacijo želje med zasebnostjo bivanja ter povezanostjo z okolico, kjer živimo. Želimo imeti svoje središče življenja, od koder pa lahko iz varne razdalje opazujemo zunanji svet," razmišlja Kosi. "Trendi arhitekturne zasnove se osredotočajo na večje in centralno orientirane odprte prostore z velikimi steklenimi površinami. Ravne strehe postajajo vse bolj aktualne in ponujajo možnost urejanja zelenih površin na njih. Vedno pogosteje opažamo tudi ukrepe graditeljev, ki povečujejo bivanjsko varnost z denimo varovanimi soseskami. Tu je še energetska učinkovitost; področje, kjer je gradnja v zadnjih nekaj letih najbolj napredovala. Energijska samooskrba iz obnovljivih virov ter pametna tehnologija sta še pred leti morda veljali za inovacijo, danes pa je to del našega vsakdana, tako kot so na primer individualne polnilne postaje za električna vozila," razmišlja Kosi.

Poudarek na kakovosti bivanja

Spremembe v gradnji narekujejo predvsem zahteve in želje sodobnih potrošnikov. Tudi te so se skozi desetletja spremenile.

Vasja Crnjakovič iz podjetja RE/MAX: "Če primerjamo kupce iz obdobja pred letom 2008 in danes, z gotovostjo lahko trdimo, da so se v večini primerov iskalni kriteriji spremenili. Če je takrat še veljalo, da so se za nakup nepremičnine odločili precej hitro, danes ni več tako. Veliko večji poudarek se daje kakovosti bivanja ter finančnim kriterijem, predvsem zmožnosti nakupa. Kupci,

FOTO: SHUTTERSTOCK

[3] Gradnja danes sledi trendom, v ospredju so kakovostni gradbeni materiali in njihova energijska varčnost.

[4] Klasičnih delavskih spalnih naselij se v Mariboru ne gradi več.

ki se odločajo za novogradnjo, imajo enake kriterije kot kupci rabljenih nepremičnin. Najprej izbirajo lokacijo glede na njihov način življenja, bližino ustanov, logističnih povezav ter glede na postavitev v mikrookolje, seveda pa pri tem ne smemo pozabiti na cenovni razred, kot enega ključnih iskalnih kriterijev."

Daniel Angel Sauli iz podjetja Atrium nepremičnine opaža, da so kupci danes bistveno zahtevnejši, kar se tiče energetske učinkovitosti: "Kar je razumeti, saj je tehnologija že zelo napredovala. Tako danes talno gretje in toplotna črpalka postajata standard."

Sauli se pravi, da so stranke tudi bistveno bolj pozorne na lokacijo stavbe kot tudi lego stanovanja v objektu. Pozornejše so tudi na arhitekturno zasnovo, saj se vedno bolj zavedajo, da je ključna uporabnost kvadratnih metrov, ki jih kupijo, šele nato pa cena, sklene Sauli.

Ne gradijo se več spalna naselja

Mateja Voršič iz podjetja Century 21, Maribor City: "Z nepremičninskim posredovanjem se ukvarjam od leta 2000 in ves ta čas se enako kot trg spreminjajo tako delo nepremičninskega posrednika kot prodajalci prodajalci ter kupci nepremičnin. Kar opažam in kar se mi zdi prav, je, da so kupci vedno bolj zahtevni, iščejo kvalitetne nepremičnine, tako v smislu lokacije kot gradnje. So tudi vedno bolj previdni in ozaveščeni, kar se tiče pravic pri nakupu novogradnje. V poplavi različnih informacij se za nasvete pri nakupu ter verodostojne informacije

in vodenje skozi proces nakupa vedno bolj obračajo na nepremičninske posrednike, ki jim kot strokovnjaki in poznavalci trga lahko zagotovijo varen nakup."

Voršičeva nadaljuje, da se večja povpraševanje po večjih stanovanjih s sodobnimi, funkcionalnimi in odprtimi tlorisi, z veliko naravne svetlobe, primerno osončenostjo, balkon je skoraj pogoj, prav tako lastno parkirišče. **Mojca Žižek Mesarec** iz Galea nepremičnin razloži, da se je v Mariboru v zadnjih desetih letih na trgu nepremičnin zgodilo kar nekaj premikov. "Klasičnih delavskih spalnih naselij se v Mariboru

ne gradi več. Graditi so začeli posamezni investitorji, ki v prostor umeščajo manjše stolpice kot zaključene celote. Tudi kupci so se v teh letih izobrazili, poznajo materiale, poznajo način gradnje, in kar je najpomembnejše, lahko izbirajo." Kupci po besedah sogovornice iščejo funkcionalno razporeditev na optimalni kvadraturi, a v ospredje postavljajo kvalitetno gradnjo in vgrajene materiale. **Branko Potočnik**, Insa nepremičnine, pa opozori, da kupci vedno in povsod pričakujejo in želijo za svoj denar največ: "Pričakovanja kupcev sledijo trendom." ■

FOTO: TIT KOS

[4]

Odziv 2TDK na navedbe Sebastjana Jeretiča

V intervjuju z naslovom *Janša skuša z intenzivnimi napadi na NSI prevzeti njihove volivce*, ki je bil objavljen v reviji *Reporter* 8. septembra 2019, je Sebastjan Jeretič v zvezi z javnim naročilom *Izvedba objektov za prečkanje doline Glinščice pri izgradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper*, dejal: » ... Odločitev 2TDK o razveljavitvi razpisa zbuja velike dvome, a ne samo vprašanje, ali so dejansko preverili referenco zmagovalnega konzorcija ali so se nanašali na dokumente, ki morda celo niso verodostojni. Gre tudi zaradi trditve strokovnjakov, da bi ne glede na sporno referenco morali dati ponudniku možnost, da dostavi drugo za isto zadevo v samem postopku, ker se to od njih zahteva zaradi načela dobrega gospodarja. ...«, ki zahteva odziv 2TDK.

Družba 2TDK odloča v skladu z zakonskimi določili, neodvisno in nepristransko. V postopku oddaje javnega naročila *Izvedba objektov za prečkanje doline Glinščice pri izgradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper* je strokovna komisija naročnika sprejela odločitev, da se vse tri prispele ponudbe zavrnejo kot nedopustne in razveljavila javno naročilo. Končno odločitev bo sprejela Državna revizijska komisija, kjer trenutno poteka revizijski postopek.

Strokovna komisija naročnika je v okviru pregleda ponudb ponudnikov Kolektor CPG, d. o. o., Riko, d. o. o., in Pomgrad, d. d., ter ponudnikov Godina gradbeništvo in druge storitve, d. o. o., in Adriaplan, d. o. o., pri analizi cene obeh ponudnikov ugotovila, da ponudbeni ceni presegata na-

ročnikova zagotovljena finančna sredstva, zato sta v skladu z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 nedopustni in ju je zavrnila.

Pri vprašanju, ki ga zastavlja Sebastjan Jeretič, je potrebno odgovoriti, da je strokovna komisija naročnika v okviru pregleda in ocenjevanja ponudbe ponudnikov Markomark Nival, d. o. o., Nival Invest, d. o. o., in Ekorel, d. o. o., pridobila neodvisno strokovno mnenje gradbene stroke in tudi druge dokumente, iz katerih izhaja, da je v ponudbi predložena referenčna izjava neustrezna. Ker v konkretni zadevi obstoji sum ponareditve referenčne izjave, je naročnik po podrobnejši preučitvi vseh relevantnih dejstev ustrezno ukrepal.

Glede trditve strokovnjakov, na katere se sklicuje Sebastjan Jeretič, pa je potrebno pojasniti, da iz sodne prakse Sodišča EU in Državne revizijske komisije izhaja, da načelo enakega obravnavanja in zahteva po preglednosti naspotujeta kakršnimkoli pogajanjem med naročnikom in ponudnikom v okviru postopka oddaje javnih naročil, kar pomeni, da predložene ponudbe načeloma ni več mogoče spreminjati niti na pobudo naročnika niti na pobudo ponudnika. Iz tega izhaja, da javni naročnik od ponudnika, čigar ponudba po njegovi oceni ni natančna ali v skladu s tehničnimi specifikacijami iz razpisne dokumentacije, ne more zahtevati njenih sprememb.

Martin Tomažin, samostojni strokovni sodelavec za odnose z javnostmi in marketing 2TDK